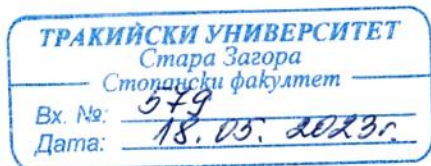

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СТАРА ЗАГОРА

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Надка Стефанова Костадинова, научна специалност Икономика и управление /селско стопанство, ветеринарно-медицинска дейност, управленско счетоводство/, катедра Мениджмънт към Стопански факултет на Тракийски Университет – Стара Загора.

Рецензията е изготвена на основание: Заповед на Ректора на Тракийски университет – Стара Загора № 1198 от 07.04.2023 г. и решение на Научно жури, взето на първо заседание, проведено на 21.04.2023г.

Автор на дисертационния труд: Марина Михайлова Димитрова, катедра „Икономика“ за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност Икономика и управление /селско стопанство/, професионално направление 3.8 Икономика.

Тема на дисертационния труд: „СЧЕТОВОДНИ ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ“

I. Кратки сведения за докторантурата и за докторантката

Дисертацията е обсъдена и е насочена за защита от катедра „Икономика“ към Тракийски университет – Стара Загора.

Докторантката Марина Михайлова Димитрова е завършила специалност „Финанси“ в УНСС – София, бакалавърска степен през 2011г., след това магистратури по „Финансов мениджмънт“ и „Счетоводство и контрол“ отново в УНСС – София съответно през 2015 г. и 2018 г. От месец 2018 г. е редовен докторант в Тракийски университет – Стара Загора.

Ползва английски и немски език, има добри комуникационни умения и умения за работа в екип.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Предмет на научното изследване е управлението на финансовите ресурси на земеделските производители.

Обем - представеният за рецензиране дисертационен труд е в общ размер от 201 стандартни страници и се състои от увод, три глави, заключение, литература, приложения, списък на таблиците и фигурите и списък на използваните съкращения. Материалът е визуализиран чрез 37 бр. фигури и 20 бр. таблици.

Структурата (заглавна страница, съдържание, увод, изложение, заключение и библиография) и съдържанието на дисертационния труд са в съответствие с изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България.

Използвана литература – библиографският списък включва 87 монографии, учебници, студии, статии, доклади, 32 нормативни акта, 6 официални интернет страници на институции.

III. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Актуалност на изследването – Представеният дисертационен труд разглежда актуален и значим за аграрния сектор проблем. Интензивното развитие на аграрния сектор, на база членството на България в Европейският съюз води до необходимост от усъвършенстване на счетоводната информационна система. Наложителен е и нов подход при определяне на причинно-следствените връзки за гарантиране на ликвидност и устойчивост на аграрното предприятие чрез финансови ресурси.

Коректно е избран **обектът** на изследване – счетоводната отчетност при управлението на финансовите ресурси на земеделските производители в аграрния сектор, структурата им, особености на формиране.

Предметът на научното изследване е управлението на финансовите ресурси на земеделските производители.

Изследователската теза е логично следствие от темата на дисертационния труд и е представена чрез две субхипотези, които са насочени към доказване на някои сериозни проблеми в счетоводната интерпретация при управлението на финансовите ресурси на земеделските производители, в резултат на което могат да бъдат оптимизирани съществуващи и разработени нови модели за счетоводна отчетност.

Целта и задачите на дисертационния труд са правилно и ясно формулирани, адекватни на обекта на изследване като се установяват счетоводните проблеми при управлението на финансовите ресурси на земеделските производители.

Използваната методология на изследването, обхващаща различни методи и подходи, е подходяща за целта и задачите на изследването, и е приложена коректно.

Считам, че в дисертационния труд правилно са поставени ограничения на изследването, а именно от икономическа дейност 01 „Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности“ по КИД 2008 са изключени две групи, попадащи в раздел 1 – 01.6 „Спомагателни дейности в селското стопанство“ и 01.7 „Лов и спомагателни дейност“.

Изложението на дисертационния труд е представено в три глави, като е постигната добра балансираност по отношение на техните обеми, а също така и на отделните им параграфи. Възприет е класически подход на структуриране на дисертация с разграничими и логически обвързани теоретична, методико-аналитична и проектна части, които в своята съвкупност представляват едно самостоятелно завършено изследване.

В *глава първа* са анализирани дефинициите на основни понятия, които се разглеждат в изследването. Разгледани са класификации от български и чуждестранни автори. Направен е подробен теоретичен обзор на нормативната база по отношение на счетоводната отчетност на земеделските производители. Аргументирано е подчертана значимостта на аналитичното счетоводство, неговите предимства и недостатъци.

Глава втора е посветена на методологията и методологичните проблеми на счетоводната отчетност при управлението на финансовите ресурси на земеделските производители. Представен е съдържателен анализ (контент анализ) за идентифициране на проблемите в приложимостта на счетоводната информация при управлението на финансови ресурси. Освен това са представени анкетният метод, статистически методи за обработка на информацията, включително дисперсионен анализ (ANOVA), Т-тест на Стюдент-Фишър, графичен метод и други. Разгледани са особеностите и приложимостта на счетоводната информация при управлението на вътрешните (собствените) и външните (привлечените) източници на финансови ресурси. Счетоводните проблеми, свързани с отчетността, са идентифицирани чрез авторски метод, резултат от елементите на методиката на отчетност, общоприети от счетоводната теория.

В *глава трета* са представени практико-приложни решения на счетоводните проблеми при отчетността на управлението на финансовите ресурси на земеделските производители. Чрез извършеното самостоятелно емпирично изследване в резултат на отговорите на 351 типични респондента, авторът е разработил нови счетоводни модели за оповестяването на финансовите ресурси в отчетите на земеделските стопанства при едностранно и двустранно счетоводно отчитане. Анкетното проучване няма претенции за представителност на данните, но обхватът е достатъчно голям, за да даде значима информация по изследвания проблем. То се използва като спомагателен инструмент за проверка на основната хипотеза на изследването. Респондентите са представители на земеделски стопанства – счетоводители или управители, които на практика познават, както системата на счетоводно отчитане, така и проблемите в него. На база проведеното анкетно проучване са представени субективни оценки за управленско-счетоводните проблеми на земеделските производители и анализ на управлението на зависимости между финансовите ресурси в земеделското стопанство.

В **заключението** на дисертационния труд докторантката представя обобщени резултати, на база на които формулира адекватни препоръки за оптимизиране на

финансово-счетоводната отчетност и управлението на финансовите ресурси в земеделските стопанства.

Считам, че дисертационният труд е задълбочено научно изследване, лично дело на автора. Докторантката е спазила правилата на научната етика, като е цитирала коректно използваните литературни източници. Правилно са извършени изчислителните процедури и статистическата обработка на емпиричните данни. Дисертационният труд е добре илюстриран и онагледен.

Авторефератът е представен във вид, който отговаря на изискванията, като отразява в обем от 45 страници съдържанието на дисертацията и постигнатите основни научни и приложни резултати. Справката за приносите коректно отразява постигнатите от автора резултати, които като цяло приемам – някои от тях биха могли да се обединят, но това не би променило същността им.

Представената ми за рецензиране дисертация доказва, че докторантката е придобила задълбочени теоретични знания по изследваната проблематика и има способност да провежда самостоятелни научни изследвания, да обосновава препоръки и представя възможности за оптимизация.

Докторантката е публикувала по темата на дисертационния труд 3 самостоятелни статии на английски език в списание, видимо в Web of Science. Забелязани са 2 цитирания в чужбина на едната от публикациите.

IV. Въпроси, препоръки и бележки

Имам въпрос и препоръка към докторантката:

Възможно ли е предложените от докторантката счетоводни модели за оповестяване на финансовите ресурсни при едностранно и двустранно счетоводно отчитане да се приложат в спомагателните дейности на селското стопанство?

Препоръчвам на докторантката в бъдещата ѝ научна дейност да публикува изследванията си в специализирани, реферирани и индексирани научни списания.

V. Заключение

Дисертационният труд на докторантката Марина Михайлова Димитрова на тема: „Счетоводни проблеми при управлението на финансови ресурси на земеделските производители“ е завършено самостоятелно научно изследване, посветено на актуален икономически проблем в земеделието. Поставените цел и задачи на изследването са успешно изпълнени.

Считам, че дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение и ще гласувам за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на Марина Михайлова Димитрова по научна специалност „Икономика и управление“ /селско стопанство/.

18.05.2023 г.

град Стара Загора

Рецензент: ...

/проф. д-р Н. Костадинова/

Заличено!